

ABSTSESS

ABSTRESS

Rahastatud Eesti riikliku HIV ja AIDSi strateegia
aastateks 2006–2015 vahenditest.

Suur tänu: Vahur Hollo, Helle-Mai Loit, Maris Saar.

MIS ON ABSTSESS?

**Abstsess on põletiku tõttu tekkinud mädakolle, piir-
dunud mädanik. Võib juhtuda, et abstsess avaneb
iseenesest ning mäda voolab välja.**

Mis põhjustab abstsessi teket?

Abstsessi tekitavad erinevad bakterid. Bakterid on silmale nähtamatud ja neid on meie nahapinnal väga palju, isegi kui nahk tundub puhtana. Baktereid leidub ka süstitimisvahenditel (filtritel (vatil), lusikal, purgil, nõudel). Kinnises kahjustamata pakendis oleval nõelal ja süstlal baktereid ei ole. Kui aga süstal ja nõel pakendist välja võtta ning neid kätega katsuda, satuvad nahal olevad bakterid kohe ka süstlale ja nõelale.

Abstsess võib tekkida kõikjal nahaaluses koes. Sageli tekib süstivatel narkomaanidel abstsesse just kätel ja jalgadel – kohtades, kuhu nad süstivad narkootikume. Abstsessi tekkimine on tõenäolisem siis, kui süstitakse naha alla või lihasesse. Nii nõelatorge kui ka narkootiline aine ise võivad kahjustada kudesid ning põhjustada mädaniku teket. Abstsesse võib tekkida ka pärast narkootikumide süstimise lõpetamist.

Mis on abstsessi tunnuseks?

Abstsess on punetav, kõva, katsumisel valulik, erineva suurusega nahapinnast kõrgem koht (muhk, punn), mis tekib tavaliselt süstimiskohale, kuid seda võib esineda ka mujal. Põletikuline koht võib tunduda soojem kui seda ümbritsev nahk, ning see võib valutada. Sul võib olla ka üldine väsimustunne ja külmavärinad või isegi palavik.

Abstsessi suurenemine tähendab seda, et põletik süveneb. Kui põletik levib organismi vastupanuvõime nõrgenemise tõttu vere- ja lümfisoontele, võib tekkida ka nende põletik, mis edasi arenedes võib põhjustada veremürgistuse. Mõnel juhul on põletikulised veresooned nahal nähtavad punakate juttidena mädakolde ümber. Kui põletik jõuab südame või kopsudeni, võivad Sul tekkida valud rinnus.

Mida ette võtta?

Sõltub sellest, kui tõsine on olukord.

- Kui abstsess on väike ning seda ümbritsev nahk on terve (ei ole punetust vms), siis piisab, kui puhastada seda kuuma veega.
- Kui abstsess suureneb, muutub valulikuks ja selle ümber tekivad punakad jutid jmt, tuleb kindlasti minna perearsti juurde.
- Kui Sul on rinnus valu, külmavärinad või kõrge palavik ning põletik levib kiiresti, tuleb pöörduda erakorralise meditsiini osakonda.

Kui põletik on ulatuslik, peab arst kirjutama Sulle antibootikumid. Kindlasti tuleb need kõik võtta sisse ettekirjutuste kohaselt, et täielikult paraneda!

Kuidas vältida abstsesside teket?

- Enne süstimist pese käed ja nahk sooja vee ja seebiga.
- Kasuta süstides iga kord uut puhast nõela ja süstalt.
- Kasuta süstides iga kord uut puhast filtrit (vatti), puhast lusikat, anumad ja vett.
- Puhasta nahapind alkoholilapiga enne ja pärast süstimist.
- Ära limpsi nõela keelega enne süstimist. Sinu suus on väga palju baktereid, mis võivad põletikku tekitada.

- Vali süstimiseks head, selgesti nähtavad veenid – nii ei süsti Sa veenist mööda.
- Kasuta süstimisel žgutti või laia kummipaela – nii on parem veeni kätte saada.
- Lase end lõdvaks – kui Sa oled süstimise ajal pinges ja Su käed värisevad, võid veenist mööda süstida.
- Ära süsti käelabadesse ja kindlasti mitte jalalabadesse ega säärtesse.
- Ära süsti abstsesside lähedusse.
- Ära pigista ega löika abstsesse – mäda võib sattuda Sinu vereringesse ning põhjustada südame sisekesta põletikku (endokardiiti), mis on eluohtlik haigus.
- Kui Sa oled HIV-positiivne, siis Su organismi vastupanuvõime haigustele on nõrgem ning seetõttu pead olema eriti ettevaatlik. Arvesta eeltoodud nõuandeid, et vältida abstsesside tekkimist.

Kas süstida veeni, lihasesse või naha alla?

Kõigil kolmel variandil on omad miinused. Lihasesse või naha alla süstides on abstsessi tekkimise oht suurem. Veeni süstimine võib suurema tõenäosusega soodustada südame sisekesta põletiku (endokardiit) teket. Samuti on veeni süstides suurem tõenäosus saada üledoos. Kõik kolm süstimisviisi seavad Sind ohtu nakatuda HI-viiruse, B- või C-hepatiidi viirusega.

NARKOMAANIDE NÕUSTAMIS- JA SÜSTLAVAHETUSPUNKTID

Pakutavad teenused:

Narkomaanide nõustamine

Süstalde ja nõelte vahetus

Konduumide jagamine

Infomaterjalide jagamine

MTÜ Narkomaanide ja Alkohoolikute Rehabilitatsiooni- keskus "Sind ei jäeta üksi"	Narva	Karja 6c (statsioonarne)	E-R	10.00-18.00
			L-P	12.00-14.00
		Partisani 6 (statsioonarne)	E-R	17.00-23.00
		Haigla 6 (statsioonarne)	E-R	14.00-20.00
		Jõesuu tn (väljatöö)	E-P	12.00-16.00
		Kangelaste (väljatöö)	E-P	14.00-18.00
		Kreenholm (väljatöö)	E-P	14.00-18.00
	Sillamäe	Sõtke 11 (statsioonarne)	E-R	10.00-22.00
	Kohtla- Järve	Põhja allee (väljatöö)	E-R	12.00-18.00
	Puru	Tervise (väljatöö)	E-R	12.00-18.00
Kiviõli	Viru 9 (väljatöö)	E-P	15.00-19.00	
Narva- Jõesuu	Koidula (väljatöö)	T,R,P	14.00-18.00	
MTÜ Me aitame Sind	Kohtla- Järve	Ahtme mnt 113 (statsioonarne)	E-P	11.00-15.00
		lidla, 32. kvartal, Kohtla-Järve, Ahtme ja Jõhvi (väljatöö)	E-L	12.00-16.00
OÜ Corrigo	Jõhvi	Väljatöö	E,K,R T,N,L	15.00-18.00 09.00-12.00
	Kiviõli	Väljatöö	E-P	09.00-12.00
MTÜ AIDSi Tugikeskus	Tallinn	Erika 5a (statsioonarne)	E-P	10.00-15.00
		Kopli (väljatöö)	E-P	15.30-19.30
		Mustamäe kino Kaja (buss)	E-P	10.00-12.30
		Lasnamäe Priisle turg (buss)	E-P	13.00-15.30
		Männiku kau- banduskeskus (buss)	E-P	16.00-18.00

MTÜ Convictus Eesti	Tallinn ja Harju- maa	Narva mnt. 46 (statsioonarne)	E-P	13.00-21.00
		Maardu, Keila, Paldiski (välja- töö)	E-R	13.00-18.00
Tapa AIDSi ennetamise ja narko nõustamiskeskus	Tapa	Valve 30 (statsioonarne)	E,K,N	10.00-16.00
		Väljatöö	E-R	12.00-16.00
	Rakvere	Tuleviku 8 (statsioonarne)	T, N	15.00-18.00 10.00-13.00
		Väljatöö	E-R	12.00-16.00
	Kunda	Väljatöö	E-R	12.00-16.00

UIMASTI JA HIV/AIDSi INFO- JA NÕUSTAMISTELEFON **1707** (24h)
AIDSi USALDUSTELEFON **645 5555** E-R 09.00-17.00

MADALA LÄVE KESKUSED

Pakutavad teenused:

- Psühholoogiline nõustamine
- Sotsiaalne nõustamine
- Meditsiiniline nõustamine
- Süstalde ja nõelte vahetus
- Puhastusvahendite jagamine
- Konoomide jagamine
- Infomaterjalide jagamine
- Soe jook ja kerge eine
- Pesemisvõimalused

MTÜ Pealinna Abikeskus	Tallinn	Magasini 32 tel 645 9148	E-R	10.00-17.00
		Kesklinn, Põhja- Tallinn, Kristiine, Mustamäe, Õismäe, Lasna- mäe linnaosa (väljatöö)	E-R	10.00-16.00
MTÜ Allium	Kohtla- Järve	Ahtme mnt 48 tel 332 3230	E-R	10.00-17.00
		Põhja allee 9	E-R	10.00-17.00
		Kohtla-Järve ja Ahtme linnaosa (väljatöö)	E,K,R	14.30-16.30
			T,N	10.00-12.00
MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus	Paide	Aiavilja 13 tel 385 0639	E,T,N K R	09.00-16.00 09.00-18.00 09.00-15.00
		Paide (väljatöö)	E,K,N	12.00-14.00

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development